

Benjamin Goyvaerts & Yasmina Faïd

ECHT OF FAKE

EEN TE GEKKE GESCHIEDENIS

Toetanchamon

Nikola Tesla

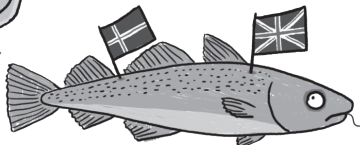
Genghis Khan

Nessie

Ching Shih

Ham

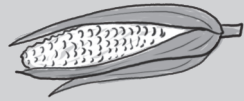

met tekeningen van Wendy Penders

Lannoo

TIJDLIJN MAYABESCHAVING

start Mayakalender 3114 V.CHR.

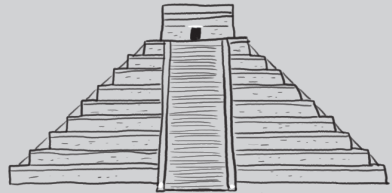

1700 V.CHR. eerste dorpjes
+ maïsteelt

1000 V.CHR.

dorpjes groeien
uit tot steden

300 V.CHR.

250

bloei van de grote
Maya-stadstaten

950

Spanjaarden brengen 1520
ziektes en politieke
instabiliteit

WELKE VAN DEZE 5 DINGEN OVER

DE MAYABESCHAVING

ZIJN **ECHT** EN WELKE ZIJN **FAKE**?

	ECHT	FAKE
1 Maya's droegen horloges en hielden de tijd voortdurend in de gaten.	☐	☐
2 Maya's offerden mensen.	☐	☐
3 Maya's gebruikten elastiekjes.	☐	☐
4 Maya's waren slimme uitvinders, maar hebben nooit het wiel gebruikt.	☐	☐
5 Alle bestaande Mayatempels zijn ontdekt door archeologen.	☐	☐

VOORSPELDEN DE MAYA'S HET EINDE VAN DE WERELD?

Een tijdje geleden zaten verschillende mensen met knikkende knieën te wachten op **het einde van de hele wereld**. Ze geloofden dat de Maya's dat hadden voorspeld met hun slimme kalenders. Datum van deze ramp:

21 DECEMBER 2012

Konden de Maya's rekenen? Absoluut! Maar of de Maya's werkelijk het einde van de wereld voorspelden? Tja, als je dit boek NU zit te lezen, dan kan het niet anders dan dat er ergens een rekenfout is gemaakt.

Of voorspelden de Maya's iets anders? Dat kom je te weten in de

MYSTERIEUZE MAYAQUIZ!

HÉ, JIJ
DAAR!

Wie ben ik? Ik ben de echtgenote van koning Itzamnaaj B'alam II. Mijn man is ook bekend als zijne majesteit de koning 'Schild Jaguar'. Diep in de ongerepte jungle van Mexico ligt onze stad Yaxchilán. Hier vind je pracht en praal om elke hoek! Bewonder onze imposante heilige tempels en bezoek onze charmante winkeltjes.

Hoewel wij Maya's veel overeenkomsten hebben in tradities, kunst, schrift en taal, is er geen sprake van een groot rijk. We delen wel eenzelfde cultuur. Mijn man is de leider van de stadstaat Yaxchilán. Maya-steden hebben prachtige bouwwerken zoals een paleis voor de koning en verschillende gigantisch hoge stenen piramides en tempels. **Weet jij waarom we zo hoog bouwen?**

- A. Om ufo's te laten landen
- B. Om onszelf tegen vijanden te verdedigen
- C. Om lekker hoog te picknicken met uitzicht over de stad
- D. Om dichterbij de goden te komen

Het antwoord is D. Door onze tempels hoger te bouwen dan die van de andere steden willen wij laten zien hoe machtig en rijk we zijn. Hoogte betekent ook dat we de bewegingen van de sterren en planeten goed kunnen bestuderen en voorspellen. Zo komen we dichterbij de goden!

Bij heldere hemel hielden de Maya's de stand van de planeten en de sterren goed in de gaten. Ze dachten dat alles wat er gebeurde, van problemen tot oorlogen, werd voorspeld in de sterren. Als je de sterren dus goed kon 'lezen', wist je wat je te wachten stond of hoe iets zou aflopen.

Op naar de volgende vraag! Laten we eens zien of je echt begrijpt hoe onze cultuur in elkaar zit. **Hoe houden we de goden goedgezind?**

- A. Door dikke, wollen truien te dragen tijdens de hete zomermaanden. De goden houden van zweet!
- B. Door aan de goden in de tempel voedsel, bloemen en zelfs je eigen bloed te offeren. Dat doe je door je offers (en dus ook je eigen bloed) te verbranden. De rook gaat rechtstreeks naar de wereld van de goden.

- C. Door in een prachtige ondergrondse zoetwaterpoel offers te brengen. Je offers gaan rechtstreeks naar de goden van de onderwereld. Gooi exact vijf kippen in de poel en wacht op regen.
- D. Door een priester op een avond met volle maan honing op zijn voorhoofd te laten smeren.

Het juiste antwoord is B. Offers brengen, waaronder je eigen bloed... Krijg je daar kippenvel van? Hier zie je hoe ik een touw dwars door mijn tong laat trekken. Het bloed vangen we op in een schaal. Dit is niet voor bangeriken en zeker niet om thuis zelf te proberen. Bloed offeren maakt deel uit van onze Mayacultuur, de goden krijgen er energie van. Oké, misschien hebben we wel eens een heel mens geofferd, maar dan alleen bij speciale gelegenheden.

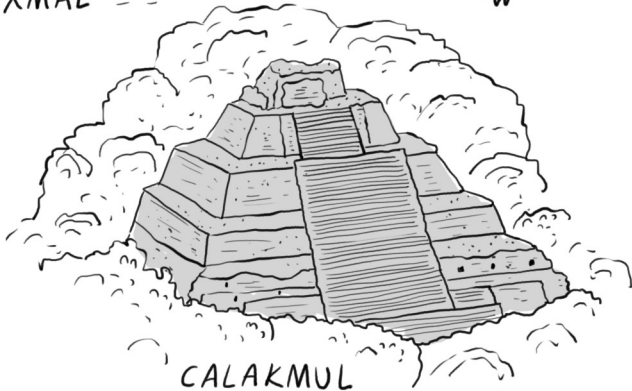
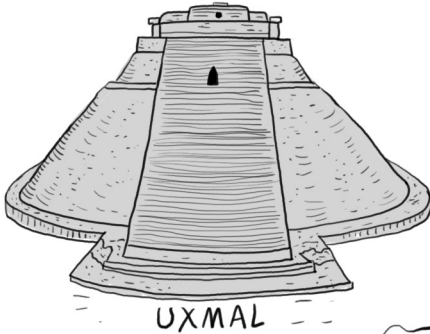

Je bent goed op weg om een Maya-expert te worden!
Ken je onze steden al? **Welke van deze steden is GEEN belangrijke Mayastad?**

- A. Tikal
- B. Calakmul
- C. Ah Puch
- D. Palenque

Het juiste antwoord is C. Wist je dat Ah Puch eigenlijk de god van de dood is en geen stad?

1 TIKAL

Hier staat de imposante Piramide van de Grote Jaguar.

2 PALENQUE

Dit is een erg grote archeologische site.

3 CHICHÉN ITZÁ

De tempel van Kukulkan is ook een kalender.

4 CALAKMUL

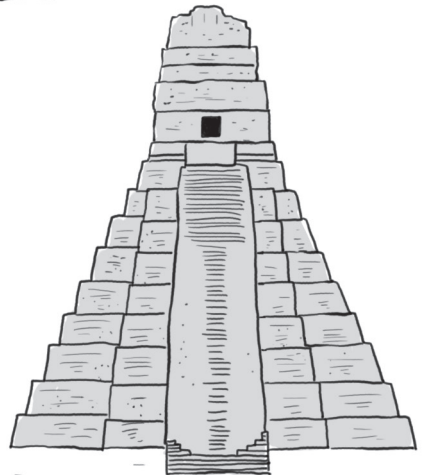
Dit is de oorlogsrivaal van Tikal.

5 UXMAL

Hier staat de Piramide van de Tovenaar met unieke ovale vorm.

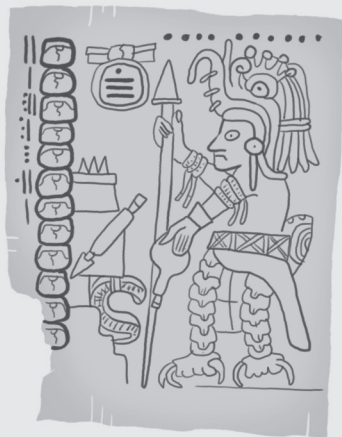
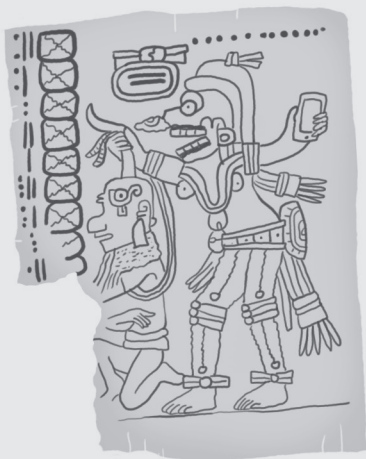

PALENQUE

TIKAL

WELK MAYABOEK IS **ECHT** ?

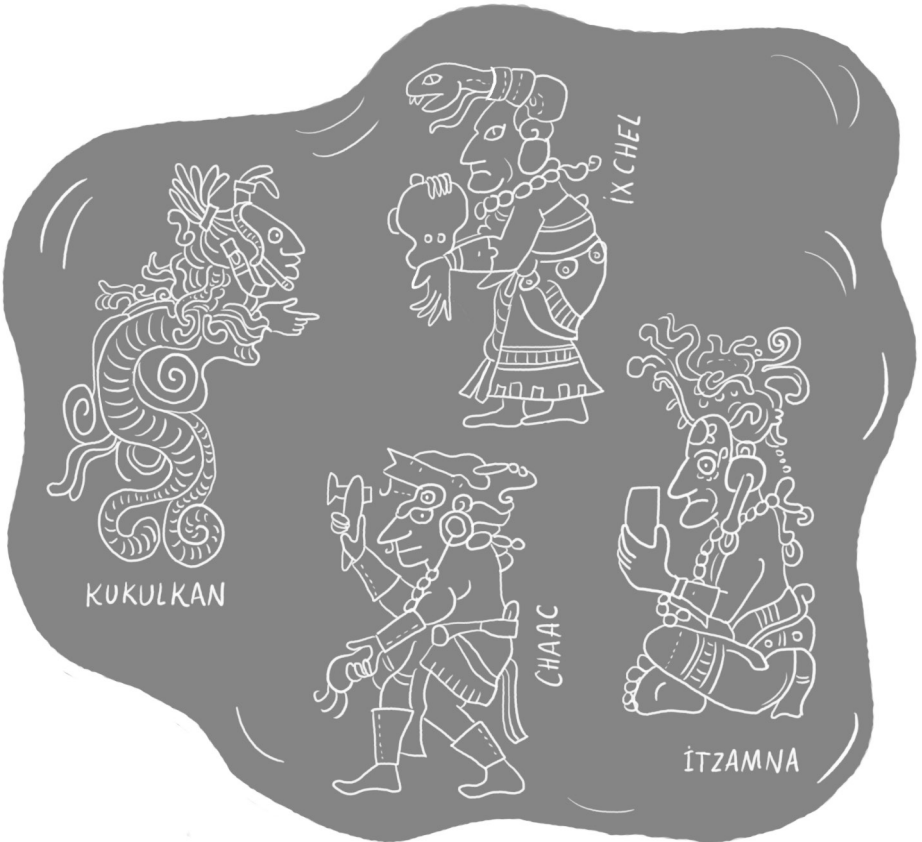
ECHTE BOEKEN: Bij de ontdekking van de Mayaboeken dachten sommigen dat ze **FAKE** waren. Volgens wetenschappers komt het stuk rechts uit de *Códice Maya de México* en is het **ECHT**. Zie jij waarom het linkse stuk vervalst is? Vroeger waren er veel boeken van de Maya's. Ze waren geschreven in een speciaal tekensysteem. Jammer genoeg zijn de meeste boeken verloren gegaan of vernield. Gelukkig zijn er nog enkele delen van de boeken teruggevonden! Die boeken leren ons veel over de Mayacultuur, hun rituelen en kalenders. Het is wel moeilijk om het tekensysteem van de Maya's te ontcijferen. Het lijkt wel een magische puzzel!

Wij hebben onze goden nodig zoals bloemen, zonlicht en een kalkoen haar veren. **Wie is onze belangrijkste god?**

- A. Kukulkan
- B. Ixchel
- C. Chaac
- D. Itzamna

Eigenlijk zijn al onze goden erg belangrijk! Elke god heeft een unieke rol en betekenis in ons leven. D. Itzamna is de god van hemel en aarde, de schepper van alles.

MAYA EXPRESS

EXTRA! EXTRA! EXTRA!

DE DAG DAT DE WERELD BLEEF DRAAIEN

21 DECEMBER 2012

Geen zombieaanval!

Geen dodelijke tsunami!

Geen verpletterende komeet!

Goed nieuws! De wereld is niet ver-
gaan op 21 december 2012! Volgens
de oude Mayakalender zou dit de al-
lerlaatste dag zijn. Daarna zou een
nieuw tijdperk beginnen.

Hoewel zogenaamde 'mayalogen' en rare reke-
naars bang waren voor wat er zou gebeuren,
bleef de wereld gewoon doordraaien.

21 december 2012 bleek een dag zoals alle
andere. Niets nieuws onder de zon dus.

De voorspelling was gewoon **FAKE**.

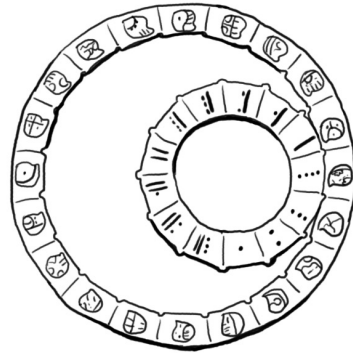

Over onze kalender zijn tal van misverstanden die de
ronde doen. Nee, we tellen niet af naar het einde van de
wereld. **Waarvoor gebruiken we onze kalenders wel?**

- A. Om het weer te voorspellen
- B. Om feestdagen te vieren
- C. Om te bepalen welke landbouwtechnieken
we moeten gebruiken
- D. Alle bovenstaande antwoorden zijn juist

HAAB

TZOLK'IN

Het juiste antwoord is D! We hebben verschillende kalenders zoals de Haab, de Tzolk'in en de kalender van de Lange Telling. Ze helpen ons om alles bij te houden. De Haab telt net als jouw zonnejaar 365 dagen. De Tzolk'in telt 260 dagen en is een heilige kalender waarmee we gunstige momenten bepalen voor belangrijke ceremonies zoals huwelijken en politieke gebeurtenissen.

Op 21 december 2012 liep de kalender van de Lange Telling af. De 5125 jaar waren achter de rug. Jij gooit toch ook je verjaardagskalender niet weg op 31 december? De Maya's wisten dat alles deel uitmaakt van een cyclus. Ze voorspelden dat de aarde zichzelf elke keer opnieuw zou vernieuwen. De cyclus kon dus gewoon weer beginnen.

LANGE TELLING

→ HOE WERKT DE MAYAKALENDER?

FAKE Als de Mayakalender eindigt, is dat ook het einde van de wereld.

ECHT De Mayakalender laat zien dat tijd een soort cyclus is, iets wat steeds weer opnieuw begint.

www.lannoo.com
www.de-leukste-kinderboeken.com

Registreer u op onze website en we sturen u regelmatig een nieuwsbrief over nieuwe boeken en met interessante, exclusieve aanbiedingen.

© Uitgeverij Lannoo nv, Tielt, 2024
Tekst: Benjamin Goyvaerts en Yasmina Faid
Tekeningen: Wendy Panders
Vormgeving: Studio Lannoo (Mieke Verloigne)

ISBN 978 94 014 9598 1
D/2024/45/107
NUR 210, 212

Alle rechten voorbehouden. Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand en/of openbaar gemaakt in enige vorm of op enige wijze, hetzij elektronisch, mechanisch of op enige andere manier zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.